

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22540/2024
27.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА, мал. ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка АА, а које заступа пуномоћник Сандра Петковић, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Слободан Коцић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1184/24 од 24.04.2024. године, у седници одржаној 27.03.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1184/24 од 24.04.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1184/24 од 24.04.2024. године и пресуда Основног суда у Лесковцу, Судска јединица Власотинце П 299/22 од 08.09.2023. године, у ставовима првом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу, Судска јединица Власотинце П 299/22 од 08.09.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде штете исплати износ од 1.094.733,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.05.2010. године као дана одузимања возила и настанка штете до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца у делу преко досуђеног износа од 1.094.733,00 динара до траженог износа од 1.604.435,20 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 650.097,00 динара, са законском затезном каматом од дана падања у доцњу па до коначне исплате, уколико их тужени не исплати по протеку рока од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1184/24 од 24.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужиоцу су на ревизију благовремено одговорили.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог због одступања побијане пресуде од судске праксе у примени правила о одговорности за правне недостатке (заштита од евикције), у смислу члана 404. став 1. ЗПП у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни тужилац ДД, као продавац и тужени као купац дана 07.04.2010. године, закључили су уговор о купопродаји на основу којег је тужилац предао туженом своје половно возило марке Porsche Boxter, регистарске ознаке ..., црвене боје, за које возило је од туженог на име купопродајне цене примио аутомобил марке Mercedes Benz SLK 200 kompresor, рег. ознака ..., које се водило на ТЂ из ..., с тим што је тужени као купац овог возила имао оверено овлашћење да може да га прода и отуђи. Остатак купопродајне цене из уговора закљученог са тужиоцем, тужени је дао у износу од 2.300 евра и за остатак од 700 евра предао је тужиоцу златан ланац. Овај уговор реализован је у целости, међутим, након извршене провере од стране МУП-а РС ПУ Лесковац, ПС Власотинце, од тужиоца је одузето возило које му је предао тужени, након чега је против обојице вођен прекршајни поступак пред Прекршајним судом у Лесковцу, Одељење у Власотинцу и решењем Пр 3813/11 од 07.05.2012. године оглашени су кривим због прекршаја из члана 64. став 1. у вези члана 334. став 1. тачка 1. Царинског закона РС, те кажњени новчаним казнама.

Полазећи од чињенице да је сада покојни тужилац ДД туженом предао своје возило без правних недостатака, а да је тужени њему предао своје возило које је имало правне недостатке и које је од њега одузето из тих разлога, тужени је у обавези да његовим наследницима, овде тужиоцима, накнади штету на коју је обавезан применом одредби чланова 154. став 1. и 189. став 2. Закона о облигационим односима, обрачунату у висини вредности одузетог возила према ценама на дан обављеног вештачења 15.08.2023. године у износу од 1.094.733,00 динара, заједно са законском затезном каматом почев од 15.05.2010. године као дана одузимања возила па до коначне исплате.

Међутим, по оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Иако су уговарачи сада пок. тужилац ДД и тужени ГГ уговор који су закључили дана 07.04.2010. године именовали као купопродајни уговор, уз означавање сада пок. тужиоца ДД као продавца, а туженог ГГ као купца, закључени уговор представља по својим битним елементима уговор о размени из члана 552. став 1. ЗОО. Ово стога што су се истим уговарачи обавезали један према другом на предају ствари – аутомобила који се размењују, тако да сваки од њих стекне право својине на предатом аутомобилу, све ово без обзира на чињеницу што се престација туженог који је у уговору означен као купац, није састојала само у предаји аутомобила, већ и делимично у предаји новца, односно, златног ланца. Међутим, с обзиром да је реч о двострано обавезном и теретном уговору, односно уговору са накнадом код којег, према одредби члана 121. став 2. Закона о облигационим односима, сваки уговарач одговара за правне недостатке испуњења и дужан је да штити другу страну од права и захтева трећих лица којима би њено право било искључено или сужено, нижестепени судови су били дужни да примене на обавезе преносиоца одредбе Закона о облигационим односима које се односе на одговорност продавца за правне недостатке, како то прописује одредба члана 121. став 3. Закона о облигационим односима, а што је у конкретном случају изостало.

Према одредби члана 508. Закона о облигационим односима, заштита од евикције подразумева да преносилац права својине на ствари гарантује да продата ствар није предмет својине или неке оправдане претензије трећег лица, односно да у вршењу права својине купац неће бити искључен или ограничен правом трећег. Санкција за правни недостатак због којег дође до одузимања ствари, поред раскида уговора по самом закону, јесте и право на накнаду претрпљене штете, међутим, да би уговарач ово право остварио, мора га вршити у року прописаном одредбом члана 515. ЗОО, јер у супротном долази до губитка права.

Право купца по основу правних недостатака гаси се истеком године дана од дана сазнања за постојање права трећег, али ако је треће лице пре истека тог рока покренуло спор, а купац позвао продавца да се у спор умеша, право купца гаси се тек истеком 6 месеци по правноснажно окончаном спору (члан 515 ЗОО). Прописани рокови су преклузивне природе и о њима суд води рачуна по службеној дужности, те се њиховим пропуштањем гасе права купца по основу одговорности продавца за правне недостатке. Преклузивни рок је законом одређени протек времена после чијег истека одређено право престаје да постоји ако га његов титулар не врши у том року, што значи да је купац дужан да у прописаном року поднесе тужбу за остваривање својих права, иначе се гасе.

Како нижестепени судови нису утврђивали чињенице од значаја за примену правила о одговорности за правне недостатке, ни чињенице од значаја за остваривање овог права, нижестепене пресуде су укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу, првостепени суд ће употпунити чињенично стање у смислу изложеног, при чему ће, у случају да закључи да није дошло до губитка права те да тужиоци имају право на накнаду штете, имати у виду одредбу члана 189. став 2. Закона о облигационим односима према којој се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке, те да, пошто је реч о накнади неновчане

материјалне штете која се досуђује у новцу према ценама у време пресуђења, затезна камата тече од дана доношења првостепене пресуде, којом је висина накнаде одређена.

Из наведених разлога, на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић